

Dzimumu līdztiesības komitejas 52. sēde

PROTOKOLS Nr. 24

Rīgā, *MS Teams* platformā plkst. 15.00

2026. gada 17. jūnijā

Sēdi vada:

Ingus Alliks, Labklājības ministrijas (turpmāk – LM) valsts sekretārs, Dzimumu līdztiesības komitejas (turpmāk - Komiteja) vadītājs

Sēdē piedalās:

Agnese Gaile, LM Sociālās politikas plānošanas un attīstības departamenta direktores vietniece, Komitejas vadītāja vietniece

Jānis Laivenieks, Satiksmes ministrijas Attīstības un finanšu plānošanas departamenta Stratēģiskās plānošanas nodaļas vecākais referents (aizvieto Kitiju Eglīti, Satiksmes ministrijas Attīstības un finanšu plānošanas departamenta Stratēģiskās plānošanas un finanšu nodaļas vecāko referenti)

Ieva Klinsone, Finanšu ministrijas Budžeta politikas attīstības departamenta Budžeta metodoloģijas nodaļas vecākā eksperte (aizvieto Žaneti Zvaigzni, Finanšu ministrijas Budžeta politikas attīstības departamenta Budžeta metodoloģijas nodaļas vadītāja vietnieci)

Evelīna Liepiņa, Latvijas pārstāvja starptautiskajās cilvēktiesību institūcijās biroja juriste (aizvieto Alisi Patrīciju Dimanti, Latvijas pārstāvja starptautiskajās cilvēktiesību institūcijās biroja juristi)

Daiga Ivsiņa, Izglītības un zinātnes ministrijas Politikas iniciatīvu un attīstības departamenta vecākā eksperte

Edīte Kalniņa, biedrības “Latvijas Sieviešu nevalstisko organizāciju sadarbības tīkls” valdes līdzpriekšsēdētāja

Katrīna Vītola, Ziemeļvalstu Ministru padomes biroja Latvijā padomniece (aizvieto Dainu Mežecku, Ziemeļvalstu Ministru padomes biroja Latvijā padomnieci)

Linda Naudiša, Kultūras ministrijas Sabiedrības integrācijas departamenta Sabiedrības integrācijas un pilsoniskās sabiedrības attīstības nodaļas vecākā referente

Pēteris Leiškalns, biedrības “Latvijas Darba devēju konfederācija” sociālās drošības eksperts
Inete Ielīte, Biedrības “Latvijas Bērnu forums” valdes priekšsēdētāja

Kristīne Pakārkle, Tiesībsarga biroja Pilsonisko un politisko tiesību nodaļas juridiskā padomniece

Daina Lepika, Tiesībsarga biroja Pilsonisko un politisko tiesību nodaļas juridiskā padomniece
Gatis Smidrovskis, Biedrības “Tēvi” valdes loceklis

Beata Jonīte, Biedrības “Centrs MARTA” Interesu aizstāvības nodaļas vadītāja

Jānis Šnakšis, Zemkopības ministrijas Starptautisko lietu un stratēģijas analīzes nodaļas vadītājs

Uzaicinātie dalībnieki:

Diāna Jakaite, LM Valsts sekretāra vietniece

Sanita Vasiļjeva, LM Sociālās politikas plānošanas un attīstības departamenta direktore

Veronika Sproģe-Saksone, LM Sociālās politikas plānošanas un attīstības departamenta vecākā eksperte

Deniss Kretalovs, LM Projekta “Vienlīdzīgu iespēju un nediskriminācijas veicināšana” vadītājs

Sēdē nepiedalās:

Elita Kresse, Biedrības “Latvijas Pašvaldību savienība” padomniece ārējo sakaru jautājumos

Silva Laure, Latvijas Jaunatnes padomes pārstāve

Eva Selga, Latvijas personāla vadīšanas asociācijas valdes priekšsēdētāja

Māra Maija Vēbere, Aizsardzības ministrijas Aizsardzības plānošanas un analīzes departamenta, Struktūras un militārā personāla attīstības plānošanas nodaļas vecākā referente

Ērika Todjēre, Valsts pārvaldes politikas departamenta Cilvēkresursu politikas nodaļas vadītāja

Laura Kornete, Valsts Kancelejas Cilvēkresursu politikas nodaļas konsultante

Irēna Putane, Iekšlietu ministrijas Nozares politikas departamenta vecākā eksperte

Anete Ilves, Tiesībsarga biroja Diskriminācijas novēršanas nodaļas vadītāja

Linda Romele, arodbiedrības “Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība” eksperte izglītības, nodarbinātības un sociālajos jautājumos

Inga Akmentiņa-Smildziņa, biedrības “Fonds mammām un Tētiem” vadītāja

Ronalds Petrovskis, Iekšlietu ministrijas Nozares politikas departamenta vecākais referents

Viktorija Tkačenko, Izglītības un zinātnes ministrijas Politikas iniciatīvu un attīstības departamenta projekta koordinatore

Laura Boltāne, Veselības ministrijas Pārnozaru politikas koordinācijas nodaļas vadītāja

Sēdi protokolē: Agnese Gaile, LM Sociālās politikas plānošanas un attīstības departamenta direktores vietniece

1. Darba kārtības apstiprināšana.

I. Alliks informē, ka šī ir Komitejas 52.sēde, pateicas Komitejas locekļiem par līdzšinējo darbu, iepazīstina ar sēdes darba kārtību, un jautā, vai Komitejas locekļiem ir kādi papildinājumi piedāvātajai darba kārtībai.

Vienojas: apstiprināt darba kārtību.

2. Plāna sieviešu un vīriešu vienlīdzīgu tiesību un iespēju veicināšanai 2024.-2027. gadam īstenošanas progress 2025. gadā.

A.Gaile sniedz prezentāciju par 2025. gadā īstenotajiem pasākumiem Plāna ietvaros par katru no Plāna rīcības virzieniem. Pirmā rīcības virziena ietvaros vienlīdzīgu tiesību un iespēju veicināšanai darba tirgū un izglītībā īstenoti pasākumi, kas vērsti uz darba samaksas pārredzamību, tostarp likumprojekta izstrādi un rokasgrāmatas izveidi darba devējiem, kā arī apmācību programmas darba devējiem izstrādi diskriminācijas novēršanai un iekļaujošas darba vides veidošanai. Sabiedrības integrācijas fonds turpināja attīstīt dažādības platformu un organizēja apmācības darba devējiem, īpaši augstākā līmeņa vadītājiem. Veikts darba devēju novērtējums “Dažādībā ir spēks”, kurā piedalījās 96 organizācijas. Izglītības jomā īstenoti pasākumi STEM jomas popularizēšanai, īpaši meiteņu iesaistei, piemēram, Daugavpilī notika inženieru diena meitenēm. Piecās pilsētās norisinājās romu sieviešu projektu iniciatīvas, un tika pasniegta Liesmas balva sievietēm līderēm. Otrā rīcības virziena ietvaros par negatīvu stereotipu mazināšanu Labklājības ministrija ir uzsākusi sabiedrības informēšanas kampaņas īstenošanu 'Nolaid sliekni', diskriminācijas mazināšanas iniciatīvas jauniešiem, organizētas sarunu darbnīcas jauniešiem par cieņpilnu attiecību veidošanu, kā arī īstenoti pasākumi gan jauniešu vidū, gan plašākā sabiedrībā par sieviešu un vīriešu veselības jautājumiem. Trešā rīcības virziena ietvaros ir izstrādāta e-mācību programma un digitālā rokasgrāmata politikas veidotājiem valsts un pašvaldību institūcijās, ko nodrošina Valsts administrācijas skola, kā arī uzsākta augstākā līmeņa vadītāju apmācība par dzimumu līdztiesības principu integrēšanu.

I. Ielīte, papildinot A .Gailes sniegto informāciju, informē par to, ka Latvijas Sieviešu nevalstisko organizāciju sadarbības tīkls uzrunāja Latvijas augstākās izglītības iestāžu vadību un studentu pašpārvaldes, lai aktualizētu menstruālo higiēnas preču pieejamību arī augstākās izglītības iestādēs. Pēc Latvijas Universitātes Studentu padomes pilotprojekta visās fakultātēs un struktūrvienībās reģionos ir nodrošināta brīvpieceja vismaz vienā sieviešu tualetē katrā ēkā. 2025. gadā Rīgas Stradiņa universitāte uzsāka menstruālās higiēnas preču pieejamības nodrošināšanu, savukārt 2027. gadā Rīgas Tehniskās universitātes Studentu parlaments plāno nodrošināt menstruālās higiēnas preces. Tāpat UNESCO kopā ar sieviešu sadarbības tīklu atzīmēja sievietes zinātnē dienu.

Vienojas: sniegto informāciju pieņemt zināšanai.

3. Aktuālā informācija par LM projektu “Vienlīdzīgu iespēju un nediskriminācijas veicināšana”.

Komitejas vadītājs aicina D. Kretalovu informēt par projekta aktualitātēm.

D. Kretalovs sniedz prezentāciju par īstenotajiem pasākumiem projekta par vienlīdzīgu iespēju un nediskriminācijas veicināšanu ietvaros, izceļot e-mācību programmas, informatīvās diskusijas, metodiskos materiālus un izmēģinājumprojektu darba samaksas atšķirību mazināšanai.

Ir izstrādāta 14 akadēmisko stundu e-mācību programma ar septiņiem moduļiem, tostarp diskriminācijas novēršanu dzimuma dēļ, kas pieejama valsts un pašvaldību iestāžu darbiniekiem. Līdz šim apmācīti 50 pārstāvji no 25 iestādēm, pieteikušies ap 200 no 48 iestādēm, ar mērķi līdz gada beigām apmācīt 320 darbiniekus. Projekta ietvaros ir organizētas diskusijas par darba samaksas pārredzamību, komunikāciju ar cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem, pieklūstamību, dzimumu līdztiesības plāniem augstskolās un iekļaujošas darba vides veicināšanu. Darba devējiem ir izstrādāts metodiskais materiāls par iekļaujošas darba vides un diskriminācijas novēršanas jautājumiem, kā arī mācību programma 'Cieņas kods', kas ietver teorētiskas un praktiskas nodarbības, īpaši uzsverot dzimumu līdztiesību, darba samaksas atšķirības un darba - privātās dzīves līdzsvara saskaņošanas nozīmi. Līdz šim notikuši seši semināri, apmācītas 92 personas no 48 organizācijām.

Vienojas: sniegto informāciju pieņemt zināšanai.

4. Vardarbības pret sievieti un vardarbības ģimenē novēršanas un apkarošanas plāns 2024. - 2029. gadam īstenošanas progress.

Komitejas vadītājs aicina A.Gaili sniegt prezentāciju par Plāna īstenošanas progresu 2025. gadā.

Plānā ir noteikti četri rīcības virzieni, kuru ietvaros 2025. gadā ir īstenoti pasākumi, kas vērsti uz vardarbības prevenciju, t.sk., speciālistu izglītošanu, sabiedrības izpratnes veicināšanu un izglītojošiem pasākumiem bērniem, jauniešiem un vecākiem. Tāpat plāna ietvaros 2025. gadā ir pilnveidots tiesiskais regulējums un ieviests jauns uzraudzības instruments – elektroniskā uzraudzība. A. Gaile sniedza īsu ieskatu par īstenotajiem pasākumiem katrā rīcības virziena ietvaros. Atbalsta pasākumi cietušajiem - uzsākts pilotprojekts sociālās rehabilitācijas pakalpojumu pilnveidei bērniem, veikta izpēte par atkārtotu rehabilitāciju un organizētas vizītes krīzes centros, lai izvērtētu pakalpojumu pieejamību un noslogojumu. Veselības ministrija ir sagatavojusi ziņojumu par seksuālās vardarbības upuru atbalsta centra izveidi, kurš savu darbu sāks 2026. gada rudenī. Vardarbības veicēju atbildības stiprināšana - uzsākta vardarbības prevences tālruņa darbība 'Nedari pāri, izvēlies piezvanīt', kas sniedz anonīmas konsultācijas pilngadīgām personām. Tieslietu akadēmija un probācijas dienests īstenoja apmācības un uzvedības korekcijas programmas vardarbības veicējiem, kā arī veiktas izmaiņas normatīvajā regulējumā, kas paredz sociālās rehabilitācijas kursa vardarbīgas uzvedības mazināšanai apguves termiņa saīsināšanu, diferencētu līdzmaksājumu un procesa efektivizēšanu pagaidu aizsardzības pret vardarbību lietās. Koordinācija un starp institūciju sadarbība - veikti pētījumi par bērnu nevardarbīgas audzināšanas praksi un vardarbības novēršanas sistēmu, uzsākts darbs pie starp institūciju sadarbības mehānismu pilnveides (MARAC pilotprojekts), kā arī

organizētas starpinstitūciju sanāksmes par smagiem noziegumiem un vardarbību. Tiesu informatīvā sistēma pilnveidota, lai tiesneši varētu pārbaudīt personas iesaisti citās lietās.

Vienojas: sniegto informāciju pieņemt zināšanai.

5. Citi jautājumi

I.Ielīte informē par izstrādāto tiešsaistes sarunu botu no vardarbības cietušajiem, kas izveidots sadarbībā ar vairākām organizācijām, un aicināja Dzimumu līdztiesības komitejā pārstāvētās institūcijas dalīties ar datiem un iesaistīties bota identitātes veidošanā un testēšanā. A. Gaile aicināja I. Ielīti atsūtīt informācijas pieprasījumu rakstiski, lai nodrošinātu efektīvu sadarbību.

Komitejas vadītājs pateicas komitejas locekļiem par darbu un atgādina, ka nākamā sanāksme plānota septembra otrajā pusē.

Visas sanāksmē sniegtās prezentācijas būs pieejamas LM tīmekļvietnē pie [Komitejas sadaļas](#).

Vienojas: sniegto informāciju pieņemt zināšanai.

Sanāksmi slēdz plkst. 16:30

Sanāksmes vadītājs

I. Alliks.

Sanāksmes protokolētāja

A.Gaile

Dokuments parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu